

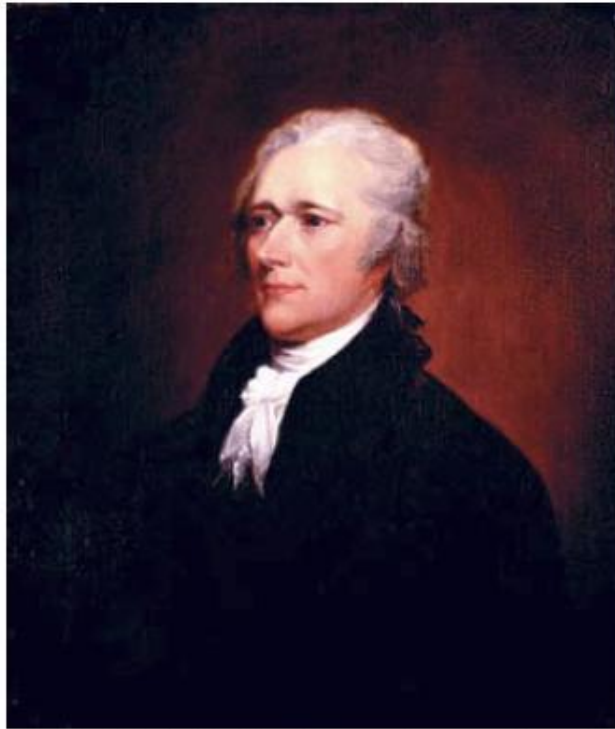
Ekonomija Alexandera Hamiltona stvorila je naš Ustav

Nancy Spannaus

6. prosinca

Suprotno mišljenju gotovo svih ekonomskih stručnjaka, postoji jednostavna stvarnost s kojom se Amerikanci, koji misle svojom glavom, moraju suočiti usred ovog besprijernog raspada financijske i fizičke ekonomije: Prvo, da ključ preokreta ove globalne krize, koja prijete samoj civilizaciji, leži u načelu koje obuhvaća gospodarske mjere prvog američkog Tajnika Riznice, Alexandera Hamiltona. Drugo, da je to načelo čvrsto usađeno u sam Ustav SADA.

Bit će onih koji će galamiti i vrištati zbog ove tvrdnje. Financijaši Wall Street-a i neuredni populistu uporno će tvrditi da je Hamilton bio član elite koji je kopirao Britanski sustav, i da je njegova ustanova nacionalnog bankarstva i vladino promicanje industrijske proizvodnje i unutarnjih poboljšanja kršilo sustav slobodne trgovine koji je navodno bio odgovoran za naš procvat kao nacije. No, oni lažu. Jer Hamilton je bio misaoni autor samog Ustava SADA, i njegovog načela uporabe kreditnog sustava, na osnovi nacionalne sigurnosti, podstrečući time stvaranje kapitala za tehnološki napredak.

Načela ekonomske politike prvog Tajnika Riznice Alexandera Hamiltona, ugrađene su u Ustav SADA, i moraju se koristiti za rješenje krize naše nelikvidnosti danas. Na slici, slika Hamiltona koju je nacrtao John Turnbull 1806.g.

Hamiltonov genije u ekonomiji bio je očigledan gotovo odmah nakon što je stupio na američko tlo 1772. Već 1774.g. pisao je protubritanske rasprave koje su sadržavale jezgru koncepcije nacionalne fizičke ekonomije, u kojima je tvrdio da razvoj nacije ovisi o poticanju poljoprivrede i industrije zajedno. Razvijajući dalje svoje ideje, naročito u svoja tri poznata *Izvešća* vladi—dva o Javnom kreditu, i jedan o Industrijskoj proizvodnji—Hamilton je jasno ustvrdio da je glavni pokretač domišljatost, ili moć ljudskog uma, koja se izražava povećanjem uporabe „umjetne radne snage“ (tj. strojeva) i obogaćuje razvojem infrastrukture. Tu koncepciju ukratko je nazvao „proizvodna moć radne snage.“

Ovaj intelektualni temelj, koji predstavlja oštru suprotnost bestijalnim idejama „slobodne trgovine“ Adama Smitha, nastao je pod snažnim utjecajem političko ekonomskih ideja velikog njemačkog znanstvenika Gottfrieda Leibniza, naročito načinom iznesenim u radovima Leibnizovih pokrovitelja, francuskog ministra financija Jean-Baptista Coberta, i švicarskog promicatelja Leibniza, Emericha Vattela.

Hamilton, i njegovi suradnici, a među njima najupečatljiviji su bili Benjamin Franklin i George Washington, našli su se pred teškom borbom uspostavljanja ustanova koje bi dopustile ostvarenje njihove vizije ljudskog napretka. Suočeni s britanskom odlučnošću potiskivanja svakog takvog razvoja, znali su da se moraju boriti ne samo politički za neovisnost, već i uspostaviti ustanove koje će biti oslonac takve neovisnosti i gospodarskog rasta. Ishod toga bio je Američki ustav, koji utjelovljuje načelo kreditnog sustava, kao i nužne dopune—Nacionalnu banku i političke mjere industrijske proizvodnje, koje

su, iako privremeno poražene, bile s vremenom pokrenute pod predsjedništvima Johna Quincy Adamsa, Abrahama Lincolna, Williama McKinleyja, i Franklina Delano Roosevelta.

Danas, neznalice i torijevci bjesne protiv aktivnog djelovanja valde, a ne poznaju razliku duga nastalog špekulacijama, od kredita izdanog u svrhu dugoročnog kapitalnog razvoja. Tvrde da naš Ustav traži davanje odriješenih ruku tržištu, i [tvrde] „da vlada koja najmanje vlada, najbolje vlada“. Njihove ideje, kao i one političkih snaga u Sjedinjenim Državama koje su se protivile Hamiltonu i njegovim suradnicima 1780.-ih i 90.-ih, služe ustvari Britanskom carstvu, iako danas to carstvo djeluje kao financijski sustav, a ne kolonijalni kojeg prati jaka vojska i mornarica. Stigli smo, tako, do točke gdje domoljubi nemaju izbora već moraju savladati načelo Alexandra Hamiltona, sada!.

Hamiltonova koncepcija ekonomske vrijednosti

Najrazrađeniji prikaz Hamiltonovih osnovnih ideja mora se naći u njegovom *Izvešću o*

Hamiltonova koncepcija ekonomske vrijednosti slijedila je ideju kontinentalnog filozofa Gottfrieda Leibniza, koji je ustvrdio da čovjekove umne moći, koje omogućuju prodore u znanosti i tehnici, stvaraju pravo bogatstvo.

industrijskoj proizvodnji (1791.) Ondje on daje porazno tumačenje protiv tvrdnje britanskog ekonomiste Adama Smitha, da se razvoj gospodarstva mora ostaviti tržištu („komparativna prednost“), umjesto toga tvrdeći da integrirano agroindustrijsko gospodarstvo, gdje država promiče razvoj infrastrukture (kanale i ceste, u to vrijeme), osigurava sve potrebe svog stanovništva, i pomaže razvoju napretka u strojarstvu, a to je bitno za nacionalnu sigurnost i blagostanje.

Da bi došao do tog zaključka, Hamilton je odbacio

svjetonazor da je bogatstvo mjerivo zemljom, ili skupim metalima (uključujući i kovanice), ili čak moću nad drugim nacijama. Umjesto toga, bogatstvo nacije ovisno je o fizičko ekonomskom razvoju nacije, uključujući, povrh svega, intelektualne sposobnosti svog stanovništva da taj razvoj sprovede u djelo, sve djelotvornije i djelotvornije. U svom opisivanju zašto se industrijsku proizvodnju mora poticati, Hamilton izravno izražava to uvjerenje, kad piše: „Njegovati i poticati djelatnost čovjekova uma, umnožavanjem predmeta poduzetništva, spada u gotovo najrazumnije svrhovite primjene, kojima se bogatstvo nacije može promicati.

Hamiltonova tvrdnja zadire izravno u problem kapitala, potrebnog uspostavi industrijske proizvodnje kao i napredne poljoprivrede. Prema Smithovom Britanskom sustavu, klase u društvu koje su igrom slučaja nagrnule kapital—nasljeđem, lopovlukom, ili inače—dobivale su praktički razriješene ruke koristi ga za svoju dobit. Hamilton inzistira da vlada stvara uvjete da bodri, i *stvara* kapital, u više svrhe sreće i sigurnosti stanovništva.

Raspravljajući o moćima Savezne vlade u poticanju nužnih industrija, i nužnih stalnih poboljšanja infrastrukture, u zaključnom dijelu svog *Izvešća o industrijskoj proizvodnji*, Hamilton, jedan od autora Ustava, to jasno opisuje, u raspravi o koncepciji Opće dobrobiti:

„Izrazi 'opća dobrobit' imali su bez sumnje nakanu označiti više nego što su izražavale ili značile one Prethodne; inače bi brojne potrebe koje prate poslove nacije ostale nepodmirene. Izreka je razumljiva kao i svaka koja bi se mogla reći; jer ne bi bilo pravo da bi ustavno nadležstvo Unije, u prisvajanju svojih prihoda, trebalo biti ograničeno unutar granica užih od „Opće dobrobiti“ i jer to nužno obuhvaća široko mnoštvo pojedinosti, koje nisu podložne ni detaljnom opisu ni definiciji.

„Ostavljeno je stoga, iz nužde, slobodnoj procjeni Nacionalnog zakonodavstva, da proglasi, glede predmeta, koje se tiču opće dobrobiti, i za koje je pod tim opisom, ubiranje novca potrebno i pravo. I čini se nema mjesta sumnji da sve što je u sprezi s općim interesima učenja *Poljoprivrede* ili *Industrijske proizvodnje* i *Trgovine* spada u sferu nacionalnog Vijeća *glede primjene Novca*.“¹

Upravo da bi bio u mogućnosti stvoriti kapital—koji bi se koristio da proizvede fizičko ekonomski rast—Hamilton je otpočeo svoja prva dva službena izvješća, *Izvešće o Javnom kreditu* (1790.), koje je dovelo do preuzimanja državnog ratnog duga, i drugo *Izvešće o Javnom kreditu* opće poznato kao *Izvešće o Nacionalnoj Banki* (1790.). Iznijet ću pojedinosti borbe oko sprovođenja tih izvješća kasnije, no ovdje ću kratko opisati koncepciju. Radije nego osloniti se na ono već akumulirano bogatstvo, uglavnom izvana u vrijeme Američke revolucije, Hamilton je predložio centralizirati dug nacije pod Saveznom vladom, i uporabiti ga kao osnovicu kredita. Sredstva kako se njime služiti iznijeo je u svom prijedlogu Nacionalne banke, koji je naznačio kako će to voditi do „povećanja aktivnog ili produktivnog kapitala zemlje“. Hamiltona nije zanimalo povećanje nacionalne gomile zlata ili srebra, koje je zvao „mrtva zaliha“, već stvaranje fizičko ekonomskog bogatstva.

¹ Joanne B. Freeman, ur., *Alexander Hamilton, Djela [Writings]*, (New York: The Library of America, 2001), str. 703. Knjiga Freemanove može se također koristiti za druge citate iz Hamiltonovih glavnih izvješća.

Ukratko, Hamilton je tvrdio da bi nacionalna banka, usko povezana s vladinim nacionalnim dugom, pomogla povezati naciju zajedno, i poslužiti kao uzgajalište nacionalnog bogatstva.

Ljudi rijetko shvaćaju kako se ta koncepcija razlikuje od nacionalnog bankarstva zemalja Europe, u slučaju *Bank of England* Velike Britanije, no razlika je, kao što barem jedan istaknuti pisac o Hamiltonu, prof. Forrest McDonald², shvaća, duboka. Dok, naime, *Bank of England*—koja ima stanovite površne sličnosti s Hamiltonovim prijedlogom—funkcionira tako da daje sredstva vladi (i kontrolira je), Hamiltonova Banka Sjedinjenih Država bila je nedvosmisleno, i stvarno, predana ostvarivanju kapitala za rast industrije i poljoprivrede nacije, obuhvaćajući i priskrbljivanje sredstava za razvoj infrastrukture nužne tom rastu.

Hamilton je, kao i Leibniz i Colbert prije njege, shvaćao potrebu nacije osigurati ulaganja u tehnički i tehnološki napredak, u svrhu dobrobiti stanovništva, stvarnog izvora bogatstva. Javno dobro bilo je cilj Javnog kredita.

Hamiltonovske snage nisu uspjele sprovesti njegov cjelokupan program, izvjesno ne za njegova života. No, mora se naglasiti, taj program je ugrađen u sam Ustav SADa, gdje je načelo podržavanja Javnog kredita putem kongresne kontrole novčanih sredstava, i kroz Opću dobrobit, bjelodano izrečeno, i samo čeka da se stavi u funkciju, ponovno.

Izvešće – 'Udarac-po-udarac'

Bitka pretvorbe američkih kolonija u ujedinjenu državu posvećenu razvoju proizvodnih moći radne snage, i tehničkom napretku, započela je u vrijeme Kolonije Massachusettsovog zaljeva početkom 17. stoljeća. Taj razvoj je britanska oligarhija privremeno omela, no bitka se nastavila i u 18. stoljeću, u pokretu čija je središnja ličnost bio Benjamin Franklin, on sam proizvod vodećih Massachusettskih mislilaca, Mather-ovih i Winthrop-ovih. Franklin je nastojao stvoriti kontinentalnu zajednicu ('uniju') na konferenciji u Albanyju 1750.g., no Britanci su ga nadmudrili. Nakon 1763.g., kad je Istočnoindijska tvrtka postala sinonimom samog Carstva, Britanci su prešli u ofenzivu da bi smrvili pokret koji je želio ispuniti težnje tih krčitelja puteva

² Forrest McDonald, *Alexander Hamilton, A Biography* (New York: WWNorton & Company, 1979.).

Massachusettskog zaljeva, i njihovih saveznika, počevši sa zabranom kao što je bio [zakonski] Čin o čeliku (koji je spriječio proizvodnju čelika u Americi), i nastavivši s poreznim političkim mjerama, jako dobro poznatim kao neposredni uzrok Američke revolucije.

Franklin je osnovao kontinentalnu mrežu posvećenu stvaranju temelja nacije, gdje je ta mreža bila veoma moćan izvor snaga u borbi na život i smrt koja je zatim nastupila. No trebale su dodatne mlade snage, među kojima je Alexander Hamilton, rođen na Karipskim otocima [Britanska Zapadna Indija], bio najistaknutiji, da bi postavile temelj institucijskog rješenja.

U početku ujedinjenje kolonija postiglo se sazivanjem Kontinentalnog kongresa 1774., u cilju potpore koloniji Massachusettsa u njenom otporu britanskom zulumu. Uskoro nakon toga ujedinjenje se pojačalo stvaranjem kontinentalnog vojnog stožera pod Georgeom Washingtonom. Nakon Proglasa neovisnosti, Kongres je počeo međunarodno djelovati kao predstavnik nacije, šaljući predstavnike u Europu zbog podrške u svom ratu protiv Engleske, i ugovarajući, kao nacija, zajmove koji bi im omogućili pobjedu u ratu, kao i opskrbu. Kongres je posebno namjeravao da troškovi rata potpadnu pod njihovu obvezu, no nije imao sredstava, osim onih koje bi [savezne] države, ili pojedinci davali.

Zahvaljujući revolucionarnom duhu naroda, i vrlo velikoj darežljivosti mnogih bogatih domoljuba, ratni naponi su bili podržavani, materijalno i financijski—no jedva. Sve više, sredstva su se spuštala daleko ispod granica, i Kongres, koji je izglasao Članke konfederacije 1777.g., no koji nisu bili potvrđeni sve do 1781., nije imao sredstava, ili moći suprotstaviti se krizi. Financiranje se moralo izvršiti putem rekvizicija od država, od kojih mnoge nisu nikad ispunjene, iako su imale pristanak.

U razdoblju 1779.-80., Hamilton, tad već u ranim 20.-im, i služeći kao ađutant zapovjednika Georgea Washingtona, počeo je uporno nagovarati odlučnu akciju hvatanja u koštac s potencijalno onesposobljavajućim problemom. Počeo je slati dopis članovima Kongresa, prvenstveno Jamesu Duaneu i Robertu Morrisu, zagovarajući stvaranje nacionalne banke, kao jedino sredstvo postizanja likvidnosti zemlje u borbi za opstanak. „Samo uvođenjem reda u svoje financije, ponovnim uspostavljanjem

javnog kredita, ne pobjedom u bitkama, moramo u konačnici postići svoj cilj“, rekao je Morrisu. Da bi taj cilj postigao, Hamilton je sazvaio nacionalni sastanak [saveznih] država.

Obadvajica, Duane i Morris reagirali su, djelomično, na Hamiltonove prijedloge. Duane je uspio pridobiti kongresne odbore odgovorne za razne djelatnosti, kao Financije, da služe jedincatim izvršnim dužnosnicima, radije nego odborima, a Morris je surađivao sa zastupnikom Pensilvanije Jamesom Wilsonom da se izda povelja tijelu koje je postalo prva aktualna nacionalna banka, *Bank of North America*. Svrha BNA bila je djelovati kao oruđe Kontinentalnog kongresa, no Kongres nije imao mogućnosti potraživati sredstva nužna njegovoj funkciji, pa je većina sredstava za BNA dolazila osobno od Morrisa, i svega onog što bi uspio izmoliti ili posuditi.

Hamilton je pojačao napore. U srpnju 1781.g., počeo je voditi kampanju nizom novinskih članaka zvanih „Continentalist“. U njima se osvrtao na potrebu povećanja moći Kongresa da se bori s nedostatkom prihoda. U vrijeme kad je to počeo, rat je još uvijek bjesnio—iako se započeo stišavati nakon Yorktowna u listopadu 1781. Hamilton je nastavio svoju propagandno odgojnu kampanju sve do srpnja 1782.g., oštro osuđujući [savezne] države zbog međusobnih trgovinskih ratova, navodeći prethodni primjer Colbertovog dirigitiranog razvoja nacionalnih resursa u Francuskoj, i zahtjevajući mjere koje će dovesti do Savezne regulacije valute i trgovine.

Kongres je bio općenito u paralizi. Iako su sve države napokon potvrdile Članke Konfederacije, uvjet jednoglasnog pristanka država na prijedlog poreza da se stvore prihodi, doveo je do njegova poraza (u Hamiltonovoj izbornoj jedinici New York, kojom su vladali Hamiltonovi neprijatelji), te je stanje prihoda bilo za državu grozno. No, ironično, jedan čin je bio poduzet koji će na koncu biti od glavne važnosti za Hamiltonov sustav. Kao reakciju na zahtjev Marylanda, koja (država) nije odobrila Članke, bez toga, sve kolonije koje su tražile pravo na Zapadne teritorije (svu zemlju zapadno od Alleghenija, sve do Mississippija), odustale su od zahtjeva, i proglasile da su Zapadni teritoriji vlasništvo same Konfederacije. To je dalo novo nastaloj nacionalnoj vladi vlastitu imovinu—ogroman komad nacionalnog zemljišta, koje će

biti raspoloživo za razvoj, prodaju (dohodak), i obranu.

1782.g. bila je ključna, u kojoj se britanski stav promijenio iz vojnog napada na financijsko ratovanje. Dok su se u Parizu odvijali mirovni dogovori, britansku vladu preuzela su, u slijedu, dvojica nitkova, lord Shelburne (William Petty), i William Pitt (Marquess of Lansdowne). Posebice Shelburne je dugo bio javno protiv vojnog napada na američke kolonije, no ne znači da je bio prijatelj aspiracija agroindustrijskoj državnosti kolonija. Umjesto toga, predlagao je mahati oružjem slobodne trgovine—ekonomskim ratom—kao sredstvom održavanja britanske imperijalne vladavine. Najzad, baš je Shelburne naručio studiju Adama Smitha 1782.g., nastojeći izravno zavesti sve druge potencijalne rivale na samouništenje

Hamilton je vjerojatno najjasnije shvaćao opasnost koju predstavlja ta nova taktika. U rezoluciji koju je on napisao, a njegov punac, Philip Schuyler, odobrio, za Zakonodavno tijelo države New York u srpnju 1782.g., pozivajući na opći sabor država u svrhu formiranja nove, moćnije vlade, on se osvrnuo na britansku politiku kao na „zavođenje u Americi“, i uporno je zahtijevao da Kongres djeluje da preuzme vlast koju je tako očajno trebao da bi mir pobjedio: *kredit* [tj. ovlast izdavanja kredita].

Hamilton je imao mnogo prilika iskusiti stečaj nacije tijekom 1782., kad je prihvatio jednogodišnju dužnost Rizničara poreznih prihoda države New York. U jednom momentu tog iskustva izvjestio je da nema ni jednog jedinog dolara u blagajni.

Rezoluciju države New York slijedila je druga napisana u Kongresu 1783., no ta nije odobrena.

U međuvremenu, zahvaljujući britanskoj politici slobodne trgovine, manipulacijama britanskih agenata koji su ostali u Americi, iscrpljenosti zemlje i drugih resursa zbog rata, 13 bivših kolonija bilo je u prilikama sve većeg stečaja i kaosa. Kao što je glavne crte naširoko opisao John Fiske u knjizi³ 1888.g., postojala je stvarna opasnost raspada Konfederacije. Postojala je opasnost vojnog puča od strane britanskog agenta Horati(o)-ja Gatesa, kojeg je George Washington osobno spriječio, te i drugih

vojni nemira. Vladao je i trgovinski rat između država, uzavreli sporovi oko državnih granica, kao naprimjer između Connecticuta i Pennsylvanije oko Zapadne zemlje u državnoj pričuvu ['Western Reserve'], zbog kojeg je došlo do mnogih krvoprolića. Bilo je također i ratova oko papirnatog novca naspram kovanica u svakoj državi, gdje su farmeri (općenito) tražili „laki novac“ a druge sile na vlasti opirući se tome. U Rhode Islandu to je doseglo točku farmerskog prosvjeda protiv gradova, što je prouzrokovalo ozbiljnu nestašicu hrane.

Bila bi velika pogriješka gledati na te nemire kao na naprosto „prirodne“. Britanska ruka bila je sveprisutna u stvaranju nevolja. Povjesničar Forrest McDonald je ustvrdio da postoje dokazi da su Britanci stvarno platili pobunjenike u poznatoj *Shay-ovoj pobuni*, pružanom ustanku protiv povećanja poreza u Massachusettsu. Britanci su manipulirali trgovinskim povlasticama, od države do države, da bi bodrili trgovinske ratove. Tu su zatim i berberski gusari, koji su vršili otmice i druge napade proziv američkih brodova—gusari za koje je John Adams rekao da bi ih Britanci izmislili da nisu postojali, i koje je londonski lord Sheffield smatrao „korisnim“ u poslovanju s Amerikom.

Kako je kaos rastao, Hamilton i Washington su poduzimali nove mjere. 1785.g. Washington—koji je dosljedno zagovarao *kontinentalnu* naciju, i trošio mnogo svog vremena nakon rata putujući zemljom promičući planove razvoja infrastrukture—na poticanje Jamesa Madisona, pozvao je na sastanak predstavnike Virginije i Marylanda u svoj dom da bi pretresli ideju uspostave jedinstvene carine i regulacije novca, u sklopu planova razvoja Potoma(c)čkog kanala. Uslijed toga Maryland je sazvao sastanak svih država u Annapolisu, u rujnu 1786.g.

U Annapolisu Hamilton je opet izbio na površinu. Budući da sastanak nije uspio okupiti dovoljno predstavnika da bi se održao postupak, učesnici su odlučili uputiti novi poziv, ovaj put u svrhu konvencije država u Philadelphiji, drugog ponedjeljka u svibnju 1787. Hamilton, službeni delegat New Yorka, napisao je prednacrt predmeta rasprave, koji je zabilježio da su nazočni proširili svoje originalno poslanje, i usvojili ono što je New Jersey predstavio, poimence, da bi Zbor morao „razmatrati kako daleko bi jedinstveni sustav u njihovim

³ John Fiske, *Kritično razdoblje američke povijesti 1783.-1789.* (Boston i New York, Houghton Mifflin Company, 1888.)

komercijalnim propisima, i *drugim* važnim stvarima, mogao biti neophodan zajedničkim interesima i stalnom skladu nekoliko država; ... (izvorno istaknuto).

Taj napisani govor snažno je pozivao sve države na sastanak da bi „razmotrile okolnosti u Sjedinjenim Državama, i smislile daljnje propise, koji će im se činiti nužnim da bi Ustav Savezne vlade učinili *prikladnim nuždama Unije*, i objavili taj čin, kad se svi s njim slože, i zakonodavno tijelo svake države potvrdi, koji će uistinu predviđati isto [za sve države].

Pristanak nazočenju Konvencije nije se postigao bez borbe u mnogim državama. Zadnja koja se složila bila je Virginija, no okolnosti općeg kaosa prisilile su [sve da se prihvate rješavanja] problema, te se Ustavna konvencija sastala u svibnju 1787.

O ulozi Hamiltona od tog događaja, često se raspravljala, no učestalo se krivo razumijela, jer je većina njegova rada bila iza kulisa, osim njegovog slavnog, ili neslavnog, govora tijekom Konvencije 18. lipnja glede pitanja sastava vlade. Kako je čitava Konvencija bila iza zatvorenih vrata, a dva popularna izvješća o tom govoru napisali su njegovi zakleti neprijatelji, ne može se zasigurno znati što je rekao. No, njegova se ruka bjelodano vidi u dijelovima Ustava o ovlastima Kongresa glede ekonomije, obuhvaćajući pitanje suverenih zaduženja Sjedinjenih Država, kontrole Kongresa nad novcem, te također dvostruke obveze načelu Opće dobrobiti (u Predgovoru, i Članu 1 Sekcije 8). Zanimljivo je, da je Hamilton bio uključen u *Odjeljenje stila i uređenja*, koji je izdao konačni prijedlog, i kojem se daje zasluga, prema povjesničarki Catherine Drinker Bowen, s naglaskom na „javno dobro“. Hamilton je bio jedan od 36.-orice potpisnika našeg utemeljujućeg spisa.

Nakon Konvencije, naravno, nitko se nije sukobljavao javno, glede ratifikacije Ustava, više od, ili oštrije od Hamiltona koji je napisao 51 od

Srž privrženosti Ustava SADa Dobrobiti, i obveze Kongresa osigurati ih, nalaze se u Predgovoru i Članu 1 Sekcije 8 tog dokumenta, gdje je Alexander Hamilton igrao odlučujuću ulogu pri njegovom oblikovanju i ratifikaciji.

85 *Federalist Papers* [spisa], prikupljajući sve svoje snage u svrhu dobivanja potpore za Saveznu vladu koja bi imala sve nužne ovlasti da bi „uspostavila savršeniju Uniju, uspostavila Pravdu, osigurala domaće Spokojstvo, predvidjela i osigurala zajedničku obranu, promicala opću Dobrobit, i osigurala Blagoslov Slobode nama i našem Potomstvu“. Borio se protiv populista države New York, koje je predvodio guverner George Clinton, sve do kraja, i konačno je trijumfirao.

No borba za uspostavu suverene republike će se nastaviti s Hamiltonom u središtu.

Stečajna reorganizacija u Kreditni sustav

Predsjednik Washington imenovao je bivšeg ađutanta za svog Tajnika riznice [Ministra financija] u rujnu 1789.g., i Hamilton se odmah prihvatio posla. Nelikvidnost nacije bila je gotovo potpuna. Većina poljoprivrednog zemljišta teško je bila ratom poharana, Britanci su ometali korištenje ribarstva, a oni su također i prigušili trgovinu. Nije postojala nacionalna valuta dostojna tog imena, samo kovanice raznih drugih nacija u optjecaju. Korištenje robne razmjene ['bartera'] je raslo, čak i za transakcije kao što je plaćanje poreza.

Povrh samog raspada fizičke ekonomije, bio je tu dug, ogromna svota duga.

Postojela su tri kategorije duga, plus dospjele naplate kamata na dugovanja. Najveća svota bila je u novcu zaduženja Konfederacije pojedincima, obuhvaćajući i vojne veterane, ili države, koja su se penjala do približno \$40 milijuna. To zaduženje izričito je preuzela Savezna vlada, kao što je to Ustav propisao. Druga najveća kategorija duga sadržavala je dugove država koji su nastali da bi one bile sposobne funkcionirati za vrijeme rata, što je iznosilo približno \$25 milijuna—svota koju je također preuzela nova vlada. Kamate na taj dug—sa stopom od 4% do 6%—iznosile su nekoliko milijuna dolara za dospjele naplate.

Da bi otplatio taj dug, Hamilton je zaključio, koštalo bi preko \$1 milijun godišnje—više od proračunatog dohotka dostupnog Saveznoj vladi iz jednog glavnog izvora, pristojbi koje su bile izglasane pred dva mjeseca.

Pa što je Hamilton predložio? Predložio je *dodati* ga dugu kojeg je Savezna vlada dugovala, preuzimanjem dugova [saveznih] država—i zatim preokrenuti taj dug, u obliku obveznica, na udruženi račun kapitala Nacionalne banke, koji će služiti kao osnovica započinjanja izgradnje fizičke ekonomije nacije! To bi, istaknuo je u svom prvom *Izvešću o Javnom kreditu*, bilo sredstvo osigurati javni kredit nelikvidnoj zemlji. Njegovo drugo *Izvešće* iznosilo je pojedinosti uspostavljanja Nacionalne banke, i dobrobiti koje bi išle u korist nacije.

Hamiltonovo prvo *Izvešće* počinje, naravno, od prvog načela, da je ratni dug moralna obveza nacije („cijena slobode“), i mora se isplatiti. No da bi se to učinilo, postoje određene hitne mjere koje se moraju poduzeti za potporu javnog kredita. On je dao sažetak ciljeva kako slijedi:

„Opravdati i sačuvati njihovo povjerenje; povećati ugled američkog imena; odgovoriti na pozive pravde; vratiti vlasništvu zemljišta njegovu dužnu vrijednost; pribaviti nove resurse poljoprivredi i trgovini; što bliže povezati ujedinjenje država; povećati njihovu sigurnost protiv vanjskih napada; uspostaviti javni red na osnovi čestitih i liberalnih političkih mjera. Ovo su veliki i neprocijenjivi ciljevi koje treba osigurati, putem dobrih i podesnih odredbi, u sadašnjem razdoblju, u svrhu potpore javnog kredita“.

Doduše ovo se očigledno može postići samo povećanjem produktivnosti nacije! Stoga je dug—za koji na sreću nije bilo nikakvog roka

isplate glavnice—bio pretvoren u anuitete, ili obveznice, vrstu monetarne imovine na takav način da predstavlja financiranje stvarnog, fizičko ekonomskog razvoja. Takvo financiranje duga davalo bi regularne kamatne isplate, no pretvorilo bi dug u kapital.

Za početak primjene svog plana, trebao je (i dobio) još jedan zajam od Francuske. Otvorio je također pretplate za nove zajmove kojima bi pokrio domaći dug, no uz kamatnu stopu od 4% radije nego tadašnje stope od 6%, zasladivši ugovor dodatnim mogućnostima [opcijama], uključujući i određenu količinu javnog zemljišta. Povećao je isto tako prihode povećanjem poreza na promet alkoholom, i ustanovivši amortizacijski fond koji bi trebao obavljati funkcije nacionalne banke dok se ona ne uspostavi.

Hamilton je detaljno opisao dobrobiti koje bi išle u korist njegovog plana financiranja duga. Povećale bi trgovinu, omogućivši veće količine raspoloživog kapitala. Promicale bi poljoprivredu i industrijsku proizvodnju. Spustile bi također kamate na novčana sredstva, puštajući više u optjecaj. Bio bi to i udarac zadan špekulantima, koji su računali na depresivne vrijednosti zemljišta i sveopću nestabilnost u gospodarstvu, da bi ostvarili dobit na uštrb nacije.

Reakcija na Hamiltonov prvi prijedlog bila je uzbuna. U velikoj mjeri pobuna se usredotočila na njegov plan preuzimanja dugova država. Neke države su već otplatile svoje dugove, dok su druge bile u dubokim zaostacima—okolnosti koje su bogatije države navele na suprotstavljanje preuzimanju, na navodnom temelju nejednakosti. Ozbiljnije od toga, predstavnici tih država, naročito New Yorka i Virginije, jasno su vidjeli da bi povećanje obujma nacionalnog duga, i njegovog financiranja, povećalo moć Savezne vlade, i njenu sposobnost unaprijediti ciljeve industrijskog i tehnološkog razvoja—radije nego sustav plantaža (Virginija) ili uglavnom komercijalni sustav (New York)—ishod prema kojem su razvidno stremili Hamilton, Washington i njihovi suradnici.

Sredstvo huškanja protiv Hamiltonovog plana bio je prvenstveno položaj ratnih veterana, koji su bili prisiljeni prodavati obveznice (ili potvrde na kamate obveznica zvane '*indents*') kojim ih je vlada plaćala, u bescijenje, u neposrednom razdoblju praktički financijske anarhije, a sad ne bi imali koristi, dok bi pojedinci koji su ih otkupili od njih primili punu vrijednost

od Savezne vlade. Hamilton nije bio neosjećajan prema onima koji su izgubili, no inzistirao je da se ne mogu stvoriti dvije kategorije tih [vrijednosnih] papira. Bilo bi to prekaotično i veliki gubitak vremena.

Govornici oporbe bili su prvenstveno iz Virginije, vođa Doma zastupnika James Madison, i Državni tajnik Thomas Jefferson. Obojica su poduzeli propagandnu kampanju protiv Hamiltonovog plana, i samo putem privatnih nagodbi, gdje se Hamilton složio podržati preseljenje nacionalnog glavnog grada iz Philadelphije na granicu između Marylanda i Virginije duž rijeke Potomac, stvorivši time Savezni okrug Columbije, složili su se da se prvo *Izvešće o Javnom kreditu* usvoji, iako je prihvaćanje njegovih propisa zahtjevalo četiri različita zakonodavstvena čina. Čitav proces trajao je do kolovoza 1790.g., punih osam mjeseci nakon podnošenja prijedloga.

No, iako je drugo *Izvešće* razvidno bilo sastavni nastavak primjene prvog, Madison i Jefferson odlučili su se usprotiviti tom izvješću, znanom također kao *Izvešće o Nacionalnoj banki*.

Hamilton je podnio svoje *Izvešće o Nacionalnoj Banki* u prosincu 1790. Banka Sjedinjenih Država, kako ju je nazvao, trebala se kapitalizirati s \$10 milijuna, učinivši je monolitom u usporedbi s tri druge postojeće banke u zemlji—*Bank of North America*, *Bank of Massachusetts*, i (Hamiltonova) *Bank of New York*. Dva milijuna dolara početnog kapitala trebalo je doći od Savezne vlade, a \$8 milijuna privatnom pretplatom, koja se isplaćivala jedna četvrtina u kovanicama, i tri četvrtine u 6%-nim sigurnosnim papirima Savezne vlade. Tako su ti vladini sigurnosni papiri (dug) stvorili osnovicu pružanja kredita.

Prihod banke došao bi od kamata na Savezne sigurnosne papire, a njeni zajmovi onima, koje danas zovemo „privatnim sektorom“, za razvoj fizičke ekonomije.

Iako Hamilton nije spominjao različitosti svog plana Nacionalne banke od Engleske banke, ne samo njena nakana—kao što smo naznačili gore—već i njeno cjelokupno funkcioniranje bilo je drukčije. Prvo, Banka nije sudjelovala u poslovima privatnog duga—tj. kupovala vladine obveznice—nakon početnog financiranja. Mogla je davati kratkoročne zajmove da bi omogućila ubiranje poreza i omogućiti polaganje vladinih

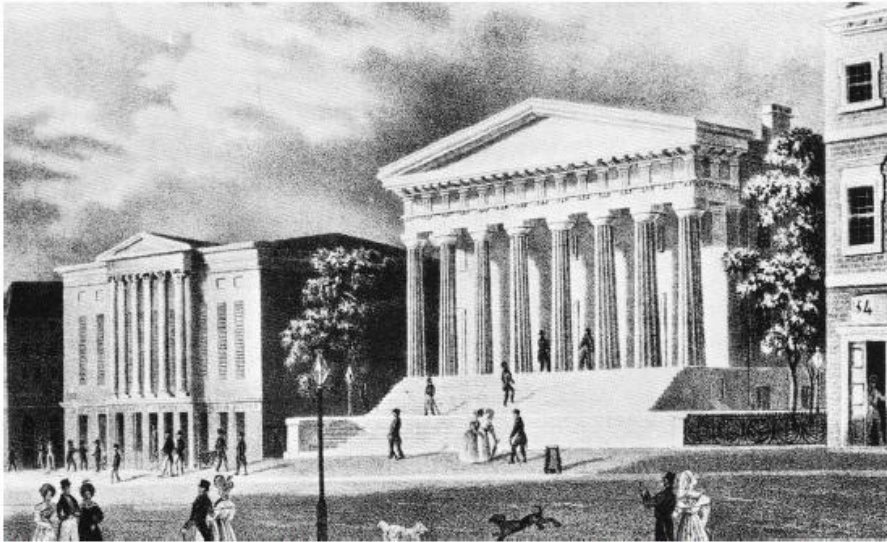
novčanih sredstava na račun, no njena glavna funkcija bila je snabdjevanje novcem u svrhu financiranja fizičke ekonomije: poljoprivrede i industrije.

S tog stajališta, nije teško shvatiti zašto je Hamilton označio da Banku SADA moraju voditi privatni pojedinci, iako je ona bila odgovorna izvjestiti Saveznu vladu o svom funkcioniranju, i potpadala pod vladine uredbe. Hamilton je inzistirao na sprezi javnog kredita s rastom nacije, ne da služi kao prasicica kasica Savezne vlade, jer se pribojavao da bi to bio izvor korupcije, kao što je to razvidno bio slučaj s Engleskom.

Zakonski prijedlog o Banki došao je u Kongres u siječnju 1791.g.—i tad je započeo velik rat. Prijedlog je lako prošao kroz Senat, i čak nakon određenih opsežnih ustavnih rasprava od strane Madisona, prošao je i Dom zastupnika. No zatim, Madison, uz podršku Jeffersona i Glavnog državnog odvjetnika Edmunda Randolpha (također iz Virginije), usprkos činjenici da je prijašnja nagodba o lokaciji nacionalnog glavnog grada bila dogovorena, odlučio je spriječiti Hamiltonov plan. Madisonova taktika je bila ista koju čujemo i danas: tvrdnja da Ustav ne dopušta Saveznoj vladi stvaranje tvrtke, to jest Banku SADA. Tri čovjeka iz Virginije pokrenula su sveobuhvatni napad da bi pridobili Predsjednika Washingtona da stavi veto na prolaz zakonskog prijedloga.

Washington je bio u opasnosti da mu 'smjeste'. Pritisak na njega je bio toliko velik, da je on ustvari dao Madisonu, kojeg se smatralo ustavnim autoritetom, da razradi nacrt veta. No, po pravici, Washington je također poslao poruku Hamiltonu, zatraživši njegov odgovor na izazov o ustavnosti, kojeg je Randolph napisao. Kako se bližio krajnji rok za veto, Hamilton je napisao odgovor koji je gotovo postao završni dokument o značenju suverenosti prema Ustavu SADA, u svom radu „Mišljenje glede ustavnosti Nacionalne banke“. Spis je bio opširan, no mi ćemo citirati sažetak. Srž tvrdnje je ovaj odgovor na tvrdnju da vlada SADA ne može osnovati tvrtku:

„Čini se sad Tajniku Riznice, da ovo *opće načelo* je *svojstveno* upravo samoj *definiciji Vlade* i *bitno* svakom koraku napretka kojeg ove Sjedinjene Države moraju sprovesti: to jest—da je svaka moć koju drži vlada po svojoj naravi *suverena*, i obuhvaća *snagom tog izraza*, pravo

Hamilton je uspio uspostaviti Banku Sjedinjenih Država, koja je pretvorila gomilu Revolucionarnog ratnog duga u osnovicu kredita za procvat nacije. Gore, slika Prve banke Sjedinjenih Država, koja je bila smještena u Philadelphiji.

uporabe svih neophodnih *sredstava* pravedno *primjenjenih* u svrhu postignuća *ciljeva* takve moći; a koji nisu isključeni zabranama i iznimkama propisanih ustavom; ili nisu nemoralna, ili suprotna bitnim ciljevima političkog društva.“

Hamilton je dokazao bez trunke sumnje da je uspostava Banke bila *neophodna* i *ispravna* za ispunjavanje temeljnih ciljeva vlade SADa: ostvarenje uspješne nacije, s učinkovitim poreznim sustavom, i institucijama koje podržavaju njen kredit i širenje njene buduće proizvodne moći putem ulaganja u poljoprivredu i industriju, sve to za Opću dobrobit. Washington je postao uvjeren u to, i zakonski Čin o Banki bio je potpisan i ozakonjen 25. veljače 1791.g.

Vrhovni sud potvrdio je Hamiltonovo viđenje u svom mišljenju 1819.g. podržavši ustavnost Nacionalne banke, u slučaju *McCulloch vs. Maryland*, koje je napisao Hamiltonov suradnik vrhovni sudac John Marshall. Ta odluka nije nikad bila opovrgnuta, i prema tome je dio našeg Ustavnog zakona.

Nacionalna Banka će preživjeti kroz 20 ovlaštenih godina, i pridonijeti značajnom napretku u svom poslanju, unatoč subverzija njenih ciljeva od strane Predsjednika Jeffersona i njegovog Tajnika Riznice Alberta Gallatina, koji su radili sve u svojoj moći da bi je koristili za isplatu dugova, umjesto uporabe duga za stvaranje kapitala. Izglasavanje za spriječavanje njenog ponovnog ovlaštenja, uoči Rata 1812.g.— točno isto kao i gašenje Druge nacionalne banke

od strane Andrew Jacksona u 1830.-im— bilo je namjerni, u biti izdajnički čin rušenja gospodarstva, pa čak i postojanja Sjedinjenih Država.

Međutim, do sada, takvi izdajice nisu uspjeli. Ustvari, vodeći članovi Jeffersonove vlastite stranke, okupljeni oko Mathew Careyja, uvidjeli su da su Hamiltonova ekonomska načela bila uistinu načela pohranjena u Ustavu, i nužna

opstanku nacije, i održali su ih na životu i ulaskom u 19. stoljeće, gdje su na kraju donijela ploda u vladama domoljuba. Još uvijek tinja preostali institucionalni poriv prema Hamiltonovom pristupu, no on ubrzano kopni.

Vrijeme je djelovati na temelju načela

Danas upravo *načelo* koje je Hamilton ugradio u Ustav, i sprovodio svojim gospodarskim mjerama, moramo staviti u funkciju, u času zastrašujuće krize. Naši protivnici su u biti isti kao i njegovi, no još očajniji. Oni su, pak, stavili svoje karte na nepoznavanje, i očaj, mnogih naših ljudi, da bi ih pridobili svom zahtjevu upropaštenja upravo suverene vlade, i njenih bitnih gospodarskih mjera, što će uništiti njih, i naciju.

Kao i Hamilton, moramo shvatiti da put iz krize zahtjeva čin obnove proizvodnih moći radne snage, i da snage koje bi nas dovele na taj put postoje unutar Ustava SADa. Naša vlada ima suverenu moć osloboditi se monetarnog sustava, i uporabiti kredit, na osnovu svog vlastitog opredjeljenja razvoju industrijskih i poljoprivrednih sposobnosti zemlje. Taj kredit, koji bi mogao predstavljati neposredno hitno zaduženje, mora se uporabiti za omogućenje eksplozije stvaranja kapitala, naročito u infrastrukturnim projektima velikih razmjera, počevši sa Sjevernoameričkim savezom za korištenje vodene i električne energije (NAWAPA[†]).

[†] North American Water And Power Alliance

Hamiltonova stečajna reorganizacija imala je, naravno, temeljne razlike od onog što je nama danas potrebno. Dok se on hvatao u koštac sa silnim ratnim dugom, mi se suočujemo s bilijunima u špekulacijama—koje se može i mora proglasiti sve u svemu nevažecim. No kao i on, prisiljeni smo baciti pogled dalje, preko pitanja „novca“ samog po sebi, i procijenjivati financijsko ponašanje Savezne vlade sa stajališta fizičke ekonomije. Tamo gdje je briga o „novcu“ u srazu s Općom dobrobiti, ona mora uzeti stražnje sjedalo—s punim znanjem da će proširenje kredita u svrhu ulaganja u proizvodnju, u konačnici dovesti nacionalnu fiskalnu, kao i fizičku, kuću u red.

Baš u svijetlu tog načela suočujemo se s hitnom nuždom ponovne uspostave FDRovog zakona *Glassa i Steagalla*, koji razdjeljuje špekulantske od komercijalnih banaka koji su stavili svoju utrku za profitima iznad dobrobiti svojih zajednica. Hamilton možda nije imao takav zakon, no sam Ustav, u Članku 1, sekcija 8, *nalaze* Kongresu reguliranje stvaranja i vrednovanja tečaja novca—i to u skladu s Općom dobrobiti—što bi trebalo isključiti nametanje kockarskih dugova na teret našoj naciji. Treba također zapaziti da je Hamilton kao Tajnik Riznice provodio svaki dan boreći se protiv špekulanata—uključujući i Aarona Burra, njihovog predstavnika kod Banke Manhattana, banke utemeljene na prijevaru, i širenju iste. Hamilton je platio tu oporbu svojim životom.

U načelu moramo isto tako primijeniti primjer Hamiltonove Nacionalne banke. To je posebice prikladno u slučaju ogromnih dugova, gdje smo se mi, kao nacija, zadužili nacijama kao Kini i Japanu, a sve to približava se eksploziji pod tekućom hiperinflacijskom politikom predsjednika Savezne pričuve Bena Bernanke-ija, banke *Bank of England* i drugih. Ovaj se zakoniti dug može pretvoriti u kredit, koji će pojačati produktivnost nacije, te, u obnovljenom režimu čvrstih valutnih tečaja, stvoriti stabilno okruže u kojem će tehničko tehnološki napredak još jednom uzletjeti.

Krajnje je vrijeme staviti monetariste, stranke [bostonske] Čajanke i liberala, na pravo mjesto. Sadašnji je izdajnički savez britanske marionete Barracka Obame i radikalnih Republikanaca Adama Smitha, de facto napad na sam opstanak nacije. Kad se oni pozivaju na „Ustavno načelo“, u podupiranju demontaže Savezne vlade, oni ustvari pljuju na načela tog utemeljujućeg dokumenta.

Ta koncepcija Opće dobrobiti, koju su Hamilton, Franklin i njihovi saveznici usvojili, i stavili u Ustav, mora voditi našu gospodarsku politiku, a to znači uporabu moći vlade u poboljšanju i pojačanju proizvodne moći radne snage. Sad je svim domoljubima vrijeme ujediniti se u naporima za pobjedu tog načela, kojeg je tako dosljedno i sposobno ocrtao Hamiltonov najveći nasljednik, Lyndon LaRouche.